

**Kommentarer till Börjesson & Eliasson:
Kostnadseffektivitet i valet av infrastrukturinvesteringar**

Lars Hultkrantz

Finanspolitiska rådets seminarium 8 juni 2015

Övergripande synpunkter

- Bästa svenska översikten över CBA som verktyg för nationell planering av transportinfrastruktur!
- Memento: Budgetfokus ger fokus på åtgärder (investeringar) som ger andra ordningens effekter på transportsystemet. Jfr t ex
  - Kapacitetsavgifter/balansen mellan transportslag
  - Fordon/fordonskonfigurationer som bättre utnyttjar infrastrukturen ("monstertruckar" och gröna korridorer)
  - Effektivare transportmarknader/marknadsplatser

Relativ vs. absolut SE lönsamhet:

”Rangordning oftast mer relevant” (s. 7)

- Används för prioritering inom en budgetram
- *Rangordning robust* för makroscenarion, effektsamband, värdeparametrar och makroekonomiska parametrar –*absolut lönsamhet* kan vara *mer känslig*

Men hur svara på frågan om vi satsar för lite på infrastruktur?

- ”Ramfrågan” faller mellan makro- och mikrostolarna
- Stora projekt faller utanför ramarna
- Analysen i kap 5 visar "överinvesteringsobjekt", finns "underinvesteringsobjekt"?
- Kritik mot problembaserad planering – men vad är lösningen?

Behov av att kunna bedöma absolut lönsamhet
– kräver diskussion på central nivå om
kalkylprinciper

Exemplet Höghastighetsbanan (2011)/Ny stambana (2014)

$$PV = \frac{\text{netto år 1}}{r-v-g} - I$$

2011: $r = 4\%$, $v = 0\% \rightarrow \text{NNK} = -0,3$ (-35 mdr kr)

2014: $r = 3,5\%$, $v = 1,5\% \rightarrow \text{NNK} = 0,1$ (+21 mdr kr)

Vilken kalkylränta bör vi använda?

Risikfria räntan (2/0)

Fallande ränta (försiktighetsmotivet) – liten effekt (-0,5% på 50 år)

Risikterm (beta/Weitzmans gamma ≈ 1) $\rightarrow$ 4,5%

Det är inte "gratis" att investera

- Ej diversifierbar systematisk risk
- "Optimism bias"
- Ineffektiv selektering av projekt (denna uppsats)

Några av dagens utmaningar för CBA

- CBA för underhåll, varför så eftersatt?
- Cykel och gång
- Decentralisering av planering: Behövs en tvåstegsprövning?
- Hur hantera auktionsspelet (Sverigeförhandlingen)?